

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/961/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7212206434
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7212206434.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Jarmily Sopkovej Maximovej a JUDr. Zuzany Matyiovej vo veci žalobcu H. P., nar. XX.X.XXXX, bytom F., R. 13, zast. E.. Ladislavom Miklušom, advokátom, Košice, Stará Baštová 2, proti žalovanému J. s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35807598, zast. JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou, so sídlom Malinovo, Slnčná 765/3, o zaplatenie 1.780,53 € istiny s prísl., o odvolaniach účastníkov proti rozsudku 17C 307/2012-154 z 22.9.2014 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok, okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.

Z r u š u j e rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej aj „súd“) rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 725,08 € s 9 % úrokmi z omeškania ročne od 1.3.2012 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Súčasne vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením.

Rozhodol tak o žalobe podanej právnym predchodcom žalobcu J. H., ktorou sa domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 1.780,53 € s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia vo výške sumy zaplatenej žalovanému z čiastočne neplatného právneho úkonu, resp. bez právneho dôvodu. Súd vec právne posúdil podľa ustanovení § 53 ods. 1 a 5, § 451 ods. 1 a 2, § 456, § 458 ods. 1 prvá veta, § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, čl. 4 ods. 1 a 6 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (záväznej pre Slovenskú republiku vstupom do Európskej únie dňa 12.5.2004), § 517 ods. 1 a 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., zmluvu o úvere č. XXXXXXXX uzavretú dňa 27.6.2007 medzi právnym predchodcom žalobcu J. H. ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, na základe ktorej žalovaný požičal P. H. sumu 464,71 €, posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú prednostne aplikoval zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, v neupravených otázkach Občiansky zákonník a Obchodný zákonník len tam, kde neodporuje občianskoprávnej úprave spotrebiteľských vzťahov. Dospel k záveru, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 OZ účinného v čase podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to v časti dohodnutých úrokov z omeškania vo výške 0,25 % denne (91,25 % ročne), ktoré sú neprimerane vysokou sankciou spojenou s nesplnením záväzku dlžníka (spotrebiteľa). Rovnako ako neprijateľnú zmluvnú podmienku súd posúdil aj rozhodcovskú doložku, nakoľko táto poskytovala spotrebiteľovi iba obmedzený prístup k všeobecnému súdu, keďže v prípade

výberu rozhodcovského súdu dodávateľom, sa spotrebiteľ musel podrobiť právomoci rozhodcu, čím bola spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a pre neplatnú rozhodcovskú doložku pokladal rozhodcovský rozsudok vydaný vo veci za nulitný právny akt (paakt). Vykonaným dokazovaním mal tiež preukázané, že v zmluve o úvere absentoval podstatný údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov podľa § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, preto súd považoval predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov, a po zistení, že právny predchodca žalobcu zaplatil žalovanému celkovo sumu 2.275,68 € v splátkach, dospel k záveru o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného prijatím plnenia vo výške 1.780,53 € (2.275,68 - 464,71 € istina úveru - 30,41 € kapitalizované zákonné úroky z omeškania) bez právneho dôvodu, ktoré je žalovaný povinný žalobcovi vydať. Súd prihliadol na námietku premlčania vznesenú žalovaným, lebo bol toho názoru, že táto je čiastočne dôvodná a účinne uplatnená. Pritom pri určení začiatku plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty (§ 107 OZ) za rozhodujúci považoval moment, kedy právny predchodca žalobcu P. Michalovič začal žalovanému splácať príslušný poplatok za poskytnutie úveru, teda vlastne v momente jednotlivých splátok a dospel k záveru, že nepremlčaný je nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia z platieb ním zaplatených po 5.3.2010 (t.j. dva roky pred podaním žaloby na súde), čo podľa zoznamu splátok predstavuje sumu 725,08 €, preto zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 725,08 € spolu so zákonnými úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne od 1.3.2012 do zaplataenia, a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Podľa § 151 ods. 3 O.s.p. vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Rozsudok napadli včas podanými odvolaniami žalobca a žalovaný.

Žalobca podal odvolanie proti rozsudku vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobcu zamietol. Podané odvolanie odôvodnil tým, že súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Citoval ust. § 44 ods. 2, § 45 ods. 2 a § 33 ods. 2, § 35 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní a uviedol, že vedomosť o tom, že možno žiadať bezdôvodné obohatenie od subjektu, ktorý sa obohatil, sa posudzuje subjektívne a je závislá od skutočnej subjektívnej vedomosti, a nie iba predpokladanej vedomosti. Tvrdil, že jeho právny predchodca túto vedomosť o uplatniteľnom, teda žalovateľnom bezdôvodnom obohatení nadobudol až právoplatným rozhodnutím súdu o zastavení exekúcie, ktorý ako prvý rozhodol v exekučnej veci medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným a uzniesol sa na tom, že rozhodcovský rozsudok nemá účinky exekučného titulu a právoplatne rozhodnutej veci. Dovtedy, vychádzajúc z ust. § 33 ods. 2 a § 35 zák. o rozhodcovskom konaní (v zmysle ktorého nemožno priznať nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý by bol v rozpore so všeobecne záväznými predpismi na ochranu práv spotrebiteľa), považoval subjektívne právny predchodca žalobcu nárok žalovaného proti nemu za dôvodný, a dôvodne až do právoplatného rozhodnutia súdu o zastavení exekúcie nemal vedomosť o uplatniteľnom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže vychádzal z prezumpcie správnosti rozhodcovského rozsudku. Citoval právny názor z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 14/2012 u 21.8.2013, podľa ktorého v oblasti spotrebiteľských vzťahov princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) ustupuje princípu ochrany spotrebiteľských vzťahov. Taktiež mal za to, že žalovaným vznesená námietka premlčania je výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorému súd nemal priznať právnu ochranu v zmysle § 3 ods. 1 OZ s prihliadnutím na to, že žalovaný spôsobil bezdôvodné obohatenie, keď pripravil a uzatvoril zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá obsahovala neprijateľnú sankciu v podobe úrokov z omeškania 0,25 % denne z dlžnej sumy do zaplataenia a neobsahovala údaj o RPMN úveru, čím odňal spotrebiteľovi vykonať cez RPMN úveru základné posúdenie, či sa nezaväzuje k finančne náročnejšiemu úveru, než aký môže zvládnuť, a týmto žalovaný konal v rozpore s dobrými mravmi a naplnil definičné znaky nekalej obchodnej praktiky v zmysle zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný napriek tomu, že mu nárok na odplatu zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy nevznikol, o čom ako skúsený dodávateľ musel vedieť, predžalobnými výzvami vyzýval právneho predchodcu žalobcu na zaplataenie nezákonnej odplaty zo spotrebiteľskej zmluvy, podal v rozpore s dobrými mravmi návrh na začatie rozhodcovského konania a návrh na začatie exekučného konania, v ktorom si vymáhal nezákonnú odplatu, ktorá mu nepatriala, a vzhľadom na uvedené je preto podľa názoru žalobcu v danej veci náležité vysloviť, že vznesená námietka premlčania je výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom výroku tak, že vyhovie žalobnému návrhu a prizná mu náhradu trov prvostupňového konania 445,56 € a trov odvolacieho konania vo výške 89,37 €.

Žalovaný podal odvolanie proti rozsudku vo vyhovujúcom výroku, ktorým ho súd zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 725,08 € spolu s 9 % úrokmi z omeškania ročne od 1.3.2012 do zaplataenia. Odvolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, t.j. odvolacím dôvodom podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. a tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. d) O.s.p. Mal za to, že k vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho strane nedošlo, nakoľko nie je splnený žiaden zákonom stanovený predpoklad, ktorý sa pre vznik bezdôvodného obohatenia obligatórne vyžaduje. Podľa jeho názoru prejednaníu veci bráni prekážka res iudicatae a predmetný rozsudok vykazuje znaky zmätočnosti. Argumentáciu súdu týkajúcu sa námietky res iudicatae považoval za nepreskúmateľnú a nepostačujúcu. Bol toho názoru, že nie je naplnený dôvod, t.j. čiastočná neplatnosť zmluvy o úvere, na priznanie bezdôvodného obohatenia, nakoľko rozhodcovský súd prejudiciálne rozhodol, že zmluva o úvere je uzatvorená platne. Všeobecný súd v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia nie je oprávnený konštatovať neplatnosť, resp. nullitnosť rozhodcovského rozsudku a rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky. Žalovaný bol toho názoru, že zmluva, ktorú uzatvoril ako veriteľ s právnym predchodcom žalobcu ako dlžníkom, nemá charakter spotrebiteľskej zmluvy (nejde o zmluvu o spotrebiteľskom úvere), z čoho logicky vyplýva, že táto zmluva nemusí obsahovať údaj o RPMN a mal preto nárok nielen na vrátenie istiny, ale aj všetkých poplatkov, ktoré boli dohodnuté v zmluve o úvere. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku zmenil tak, že žalobu zamietne, eventuálne rozsudok v tomto výroku zruší a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Žalobca ani žalovaný sa k podaným odvolaniam protistrany nevyjadrili.

Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), prejednal odvolania v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach dňa 28.4.2016 v súlade s § 211 ods. 2 a § 156 ods. 3 O.s.p., a podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil rozsudok vo vyhovujúcom výroku ako vecne správny a v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti rozsudok zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h), ods. 2 O.s.p. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov sa stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa vyhovujúceho výroku, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 725,08 € s 9 % úrokmi z omeškania ročne od 1.3.2012 do zaplataenia, a konštatuje aj správnosť dôvodov napadnutého rozsudku v tejto časti, s ktorými sa stotožňuje a v súlade s cit. § 219 ods. 2 O.s.p. na tieto dôvody v celom rozsahu odkazuje.

Súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav, vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré z tvrdení účastníkov a vykonaných dôkazov vyplynuli a vykonané dôkazy úplne a správne vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 132 a nasl. O.s.p., zistený skutkový stav právne posúdil podľa relevantných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a ochrane spotrebiteľa (§ 52 a nasl.), § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj Smernice Rady č.93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktoré aj správne vyložil a na prejednanú vec aplikoval. Zo zistených skutočností (skutkového stavu) súd vyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania a vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného prijatím plnenia od právneho predchodcu žalobcu nad rámec dlžnej sumy istiny spolu so zákonnými úrokmi z omeškania z úverovej zmluvy, ktorá aj podľa názoru odvolacieho súdu obsahuje neprijateľné, dobrým mravom a zákonu odporujúce a z tohto dôvodu neplatné zmluvné podmienky v časti dohodnutých úrokov z omeškania a rozhodcovskej doložky (§ 53 ods. 5, 6 OZ), a na základe ktorej poskytnutý úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov vzhľadom na chýbajúcu ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Skutočnosti a námietky, ktoré žalovaný uviedol v podanom odvolaní, nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozsudku v napadnutom výroku, ktorým súd žalobe sčasti vyhovel, a neodôvodňujú iné

rozhodnutie o uplatnenom nároku, preto odvolanie žalovaného nemožno považovať za opodstatnené. Žalovaný v rámci uplatnených odvolacích dôvodov upravených v ust. § 205 ods. 2 písm. a) a d) O.s.p. nedôvodne namieta nesprávne právne posúdenie prejednávanej veci a existenciu vady konania (prekážky právoplatne rozhodnutej veci), ktorá mala mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Keďže zmluva o úvere uzavretá dňa 27.6.2007 medzi právnym predchodcom žalobcu J. H. a žalovaným má povahu spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 ods. 1 OZ), súd v súlade so zákonom a zásadami ochrany spotrebiteľa (tzv. slabšej zmluvnej strany) ustálenými v súdnej praxi, berúc do úvahy kritériá, na ktorých je inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky založený, správne podrobil súdnej kontrole platnosť zmluvných ustanovení, ktoré neboli individuálne dojednané, lebo išlo o typovú zmluvu vopred naformulovanú a pripravenú žalovaným ako dodávateľom (poskytovateľom úveru), obsah ktorej právny predchodca žalobcu J. H. ako spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť. Správne zistil, že jednou z podstatných obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere ustanovených zákonom č. 258/2001 Z.z. je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), ktorý uzavretá úverová zmluva neobsahovala, preto poskytnutý úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov. Po vyhodnotení vykonaných dôkazov súd dospel k správne záveru, že nárok je dôvodne uplatnený a správne ho posúdil podľa právnej úpravy bezdôvodného obohatenia v ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorá je aplikovateľná aj na daný prípad bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane žalovaného prijatím plnenia bez právneho dôvodu, resp. na základe neplatných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve.

Na zdôraznenie vecnej správnoti napadnutého rozsudku (vyhovujúcej časti) odvolací súd považuje za potrebné doplniť, že ochrana spotrebiteľov pred tzv. neprijateľnými zmluvnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách je predmetom úpravy Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá priamo v preambule zaväzuje členské štáty EÚ, aby zabránili používaniu neprimeraných podmienok v spotrebiteľských zmluvách uzatváraných medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi, a pokiaľ by napriek tomu boli také neprimerané zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách použité, aby neboli pre spotrebiteľa záväzné. Tejto požiadavke zodpovedá aj kogentná úprava nekalých (neprijateľných) podmienok upravených v spotrebiteľskej zmluve, ktoré neboli so spotrebiteľom individuálne dohodnuté, a ktoré zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou (§ 53 ods. 5 OZ). Zmluvná podmienka je pritom vždy považovaná za individuálne nedohodnutú, ak bola spísaná vopred, a spotrebiteľ preto nemal (ani nemohol mať) žiadny vplyv na obsah zmluvnej podmienky, najmä v súvislosti s vopred spísanou formulárovou (typovou) zmluvou v spojení s rôznymi všeobecnými obchodnými podmienkami. Individuálne dojednanie znamená, že spotrebiteľ si z určitých dôvodov pri uzavretí zmluvy osobitne vymieni nejakú klauzulu, ktorá má preňho osobitný význam.

V posudzovanej veci súd prvého stupňa správne posúdil zmluvné podmienky v úverovej zmluve uzavretej medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu Pavlom Michalovičom ako neprijateľné, a z tohto dôvodu aj neplatné pre rozpor so zákonom (§ 53 ods. 5, 6 OZ), a poskytnutý úver správne považoval za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Žalovanému preto nemohol vzniknúť nárok na zaplatenie dohodnutých úrokov a poplatkov, a prijatím takého plnenia bez právneho dôvodu vzniklo na jeho strane bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný vydať (§ 451 OZ). Tento záver nemôže spochybniť ani tvrdenie (námietka) žalovaného uvedené v odvolaní, že plnenie mu bolo dlžníkom poskytnuté na základe právoplatného rozhodcovského rozsudku. Keďže rozhodcovská doložka v zmluve o úvere je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je z tohto dôvodu ako celok neplatná podľa § 53 ods. 5 OZ, a nemohla preto založiť právomoc rozhodcovského súdu na konanie a rozhodovanie majetkových sporov vyplývajúcich z uzavretej úverovej zmluvy. Súd správne považoval rozhodcovský rozsudok za nulitný právny akt, ktorý preto nemohol byť spôsobilým exekučným titulom pre vykonanie exekúcie v konaní sp. zn. 39Er/3505/2008, a nepredstavoval prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

Vzhľadom na uvedené, keďže žalovaným uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci neboli preukázané, odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku ako vecne správny.

Neboli však podmienky pre potvrdenie, ani pre zmenu rozsudku vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie podané žalobcom proti tomuto výroku je opodstatnené, preto zrušil rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podľa § 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 O.s.p. a v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Z obsahu odvolania podaného žalobcom vyplýva, že žalobca namieta nesprávne právne posúdenie námietky premlčania nároku uplatnenej žalovaným a nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie v tejto časti založené, keďže podľa názoru žalobcu súd pri posúdení otázky premlčania nároku nesprávne vychádzal z predpokladanej vedomosti žalobcu, a nezistil, kedy sa žalobca, resp. jeho právny predchodca skutočne dozvedel skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodiť vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ani súd neposudzoval, či vznesená námietka premlčania nároku nie je výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorému preto nemožno priznať právnu ochranu v zmysle § 3 ods. 1 OZ.

Odvolačný súd sa stotožňuje s námietkami a argumentáciou žalobcu uvedenými v odvolaní, ktoré považuje v celom rozsahu za opodstatnené a dôvodné.

Súd prvého stupňa vec (otázku premlčania práva) nesprávne právne posúdil tým, že nesprávne vyložil ust. § 107 ods. 1 OZ, keď pri posúdení začiatku plynutia subjektívnej dvojročnej premlčacej doby nepovažoval za rozhodujúci deň, kedy sa žalobca, resp. jeho právny predchodca skutočne dozvedel skutkové okolnosti, z ktorých možno odvodiť vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ale nesprávne vychádzal z jeho predpokladanej vedomosti, t.j. kedy sa žalobca mohol potrebné skutočnosti dozvedieť, ktorá však pri tomto posúdení nie je rozhodujúca. Súd taktiež pochybil, pokiaľ neaplikoval na daný prípad ust. § 3 ods. 1 OZ a v prípade záveru o premlčaní uplatneného nároku, resp. jeho časti, neposúdil, či dovolanie sa premlčania žalovaným nie je v rozpore s dobrými mravmi, aj keď v konaní zistené skutočnosti takéto právne posúdenie umožňovali. Z ust. § 3 ods. 1 OZ vyplýva, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Citované ustanovenie je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi, a v prípade, že tomu tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. V súdnej praxi je pritom už ustálený názor, že dovolanie sa premlčania dlžníkom v zásade dobrým mravom neodporuje, lebo inštitút premlčania práva prispievajúci k istote v právnych vzťahoch je zákonným inštitútom, a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa podľa zákona premlčuje. Môžu však nastať výnimočné situácie, kedy sa uplatnenie námietky premlčania prieči dobrým mravom (§ 3 ods. 1 OZ), keď by bolo výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil alebo voči ktorému by zánik nároku na plnenie v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a povahou ním uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil.

Vzhľadom na uvedené, treba právny záver súdu o premlčaní práva (jeho časti) považovať za predčasný, a z tohto dôvodu aj nesprávny, preto musel byť rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti zrušený a v zrušenom rozsahu vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom bude jeho povinnosťou odstrániť vyššie vytýkané nedostatky doterajšieho rozhodovania, zistiť všetky rozhodujúce skutočnosti z hľadiska hmotného práva a po vykonanom dokazovaní a správnom právnom posúdení veci o žalobe v zrušenom rozsahu, t.j. o nároku, vo vzťahu ku ktorému bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, opätovne rozhodnúť.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.